

V vsem okrajnem glavarstvu so 4 sodnijski okraji s sodiščem in z davkarijami.

Krški sodnijski okraj šteje 15.915 ljudi, 4 občine (Krško s 5228, Raško s 3147, Studeniško s 3101 in Cerkljansko s 4439 stan.) ter 143 krajev (vasi).

Kostanjeviški okraj šteje 11.652 stan. in 4 občine (Kostanjevica 2452, Št. Jarnej 3866, Dolina Vel. 3236, Križ 2098 stan.) ter 139 krajev (vasi).

Mokronoški okraj šteje 14.457 ljudi, 6 občin (Šmarjeta 2363, Mokronog 2405, Št. Rupert 4345, Trebelno 1967, Škocijan 2526 in Tržiše 851 ljudi) in 124 krajev.

Radeški okraj ima 8999 ljudi, 4 občine (sv. Križ-Svibno 2316, Dvor (Št. Janž) 2178, Radeče 2503, Boštanj 2002 ljudi) ter 55 krajev (vasi).

V vsem okraji je 22 župnij (fará), 18 političnih občin, 461 krajev, mesti ste 2, trga 2, 457 pa vasi. Največja župnina je Leskovška (6727 stan.), največja občina je Krška (5228 stan.), največje mesto Krško (900 stan.), največji trg Mokronog (855 stan.), največja vas Leskovec (574 stan.).

Dodatek k zgodovinskim opisom.

O najstarejši zgodovini Krškega okraja se nam potrebno zdi še nekaj dodati.

O Krškem ob Savi je govor že l. 895. po Kr., ko je cesar Arnulf daroval nekemu Valtunu posestva v Rajhenburgu in v Krškem. Leta 1141. se imenuje Bertold lastnik Krškega gradú. Leta 1189. se pa navajajo grofi Bogen kot lastniki, ki so imeli tudi Mokronog, Rako in druge kraje tod. L. 1137. se navaja Henrik kot lastnik Mokronoškega gradú, o katerem je govor n. pr. tudi l. 1256. L. 1370. se imenuje kapelica v Mokronogu. — O Kostanjevici je govor še l. 1091; v tem letu je prišla namreč v last grofu kranjskemu (gorenjskemu) Popu, dočim je velik del posestev ob Savi in Krki spadal takrat oglejskim patrijarhom. — O nekdanjem kartuzijanskem samostanu v Pleterjah (v fari Št. Jarnejski) imamo dostaviti, da je tū stal že v 12. stoletji grad Sicherstein (l. 1147. se imenuje Rudiger S.); od posestnikov enacega imena, kupil je grad Celjski grof Hermann II. in napravil iz njega samostan.

Mnogo zanimivega bi se še dalo navesti iz zgodovine teh krajev; toda opis bi postal preobširen in morebiti tudi preučen za kroge, katerim je namenjen.

D o p i s i.

Iz Trsta. † Anton vitez Klodič-Sabladoski, nadepolni sin obče spoštovanega našega c. k. deželnega šolskega nadzornika, umrl je tū 11. preteč. meseca, star 21 let. Lehka mu bodi zemljica!

Iz Gorice, v 24. dan maja. (Mestna in okoliška okrajna učiteljska konferenca. Izpiti o učiteljski sposobnosti.) V 14. dan t. m. je imelo Goriško mestno ljudsko-šolsko učiteljstvo okrajno konferenco, o kateri bi sicer ne imel »Učit. Tovariš«, kot slovenski šolski list, ničesar sporočati — kajti naše komunalne šole so izključivo italijanske — ako bi po §. 4. ministerskega ukaza z 8. maja 1872. l. ne bilo dolžno udeležiti se te konference tudi učiteljsko osebje tukajšnjega c. k. izobraževališča, deske in dekliške vadnice, mej kojim je 14 Slovencev, oziroma Slovenk.

Dnevni red bil je takrat le kratek; imel se je izbrati jeden odposlanec k prihodnji deželni učiteljski konferenci. Takoj začetka pa predlagal je prof. dr. K., naj bi se zborovanje vršilo v nemškem jeziku (do zdaj se je to godilo v italijanščini), in sicer zato, ker so skoro vsi udeleženci zmožni nemščine, v tem ko je italijanščina marsikomu popolnoma tuja. Temu nasproti je